

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ERNST VERWOHLT

Slægten Verwohlt
gennem 500 år

En stamtavle

ROSKILDE 1968

ERNST VERWOHLT

S L Æ G T E N V E R W O H L T

G E N N E M

500 ÅR

--- oOo ---

E N S T A M T A V L E

Din egen dag er kort, men slægtens lang;
læg øret ydmygt til dens rod forneden;
årtusind toner op i gråd og sang,
mens toppen suser imod evigheden.

Hver skimlet skrift, hver skjoldet alterbog
har gemt et gran af slægtens ve og våde;
nu skal de røbe mig, hvad vej jeg drog,
og løfte mig en flig af livets gåde.

Jeppe Aakjær

- Roskilde 1968 -

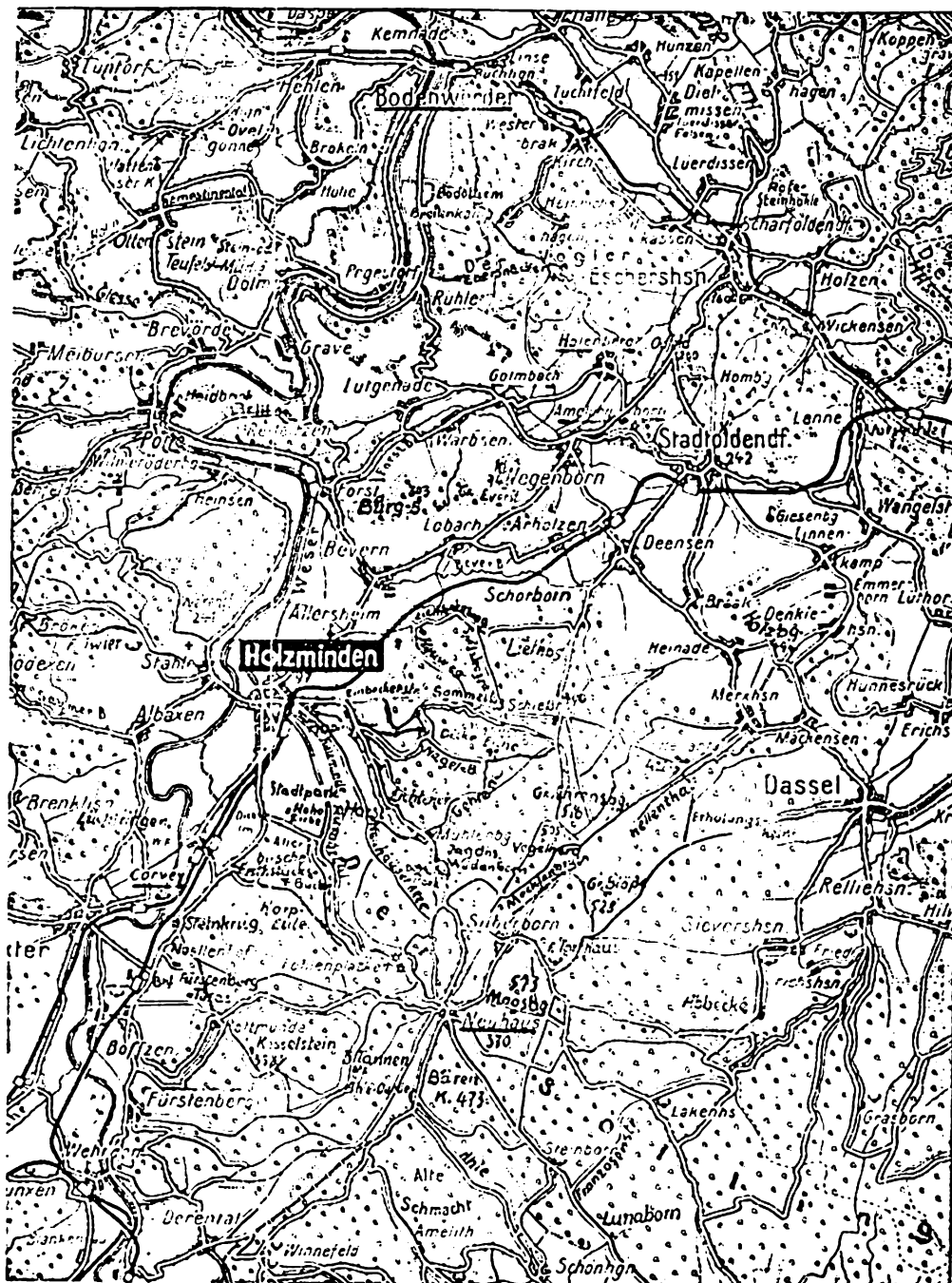
INDLEDNING

Slægten Verwohlt stammer fra Weserbergland i det tidligere tyske hertugdømme Braunschweig - nu Niedersachsen. Weserbergland er beliggende ca. 50 km syd for Hannover omkring amtsbyen Holzminden i et meget smukt landskab, hvor sandstensbjerge og frugtbare enge veksler med store, dybe skove, overalt spejlende sig i floden Wesers vand - en egn hvor der overalt mærkes præg af gammel tysk historie og kultur. Den tyske digter Wilhelm Raabe har rammende karakteriseret denne egn med følgende ord: "Welch eine Scholle deutscher Erde! Es ist eine Gegend, in der man schon mit erklecklichem Behagen geboren worden sein kann; eine recht schöne Gegend in der wirklichen Bedeutung des Wortes".

Slægtsnavnet Verwohlt kan utvivlsomt afledes af stednavnet Vorwohle - en landsby i Weserbergland beliggende tæt op mod de store skovstrækninger i Der Hils. Vorwohle betyder "foran skoven" vor dem Wolde ("Wolde" er en plattysk form for "Wald", skov). Landsbyens navn staves således 1400 Vornwolldde, 1510 Vorwolde, 1547 Vorwalt, 1571 Verwolde, 1760 Verwohle¹⁾. Slægtsnavnet har gennem tiderne gennemgået en tilsvarende ændret stavemåde og staves i de forskellige slægtsled således: Vorwolde - Vorwoldt - Vorwalt - Vorwohl - Verwohl - Verwohle - Verwohlt. Da kirkebøgerne på den tid førtes alt andet end nøjagtigt, og da stavemåden Verwohlt i hvert fald findes i kirkebøgerne i samtlige slægtled siden 1600-tallet, er stavemåden Verwohlt gennemført overalt i stamtavlen. Stamtavlens generationsvise opstilling er for de ældste tyske slægtsled alene gennemført i det omfang, de viser frem til de danske stamfædre.

Slægtens ældste kendte medlemmer indehaver i midten af 1400-tallet stillinger som storbønder i Vorwohle, som gejstlige og som højtstående embedsmænd (amtmand Bartholomaeus Verwohlt). I disse ældst kendte slægtsmedlemmers sociale stilling kan måske anes en sandsynliggørelse af den gennem generationer nedarvede slægtstradition om, at slægten i den tidlige middelalder skulle have tilhørt den tyske adel. Slægtens våben: i blått en guldtrappesparre, ledsaget af 3 guldmarekors kan i hvert tilfælde spores helt tilbage til begyndelsen af 1500-tallet og fandtes gengivet på en nu forsvundet gravsten over amtmand Bartholomaeus Verwohlt i Fürstenberg.

Slægten Verwohlt er gennem århundreder knyttet til de tæt ved hinanden beliggende landsbyer Vorwohle, Warbsen og Reileifzen i Weserbergland, der i 1200-tallet hørte under greverne af Eberstein, derefter overgik til grevskabet Homburg for endelig kort efter 1400 at overgå til hertugerne af Braunschweig.²⁾ Landsbyerne hørte alle tillige under det nær Warbsen beliggende kloster Amelungsborn, hvor et af slægtens ældst kendte medlemmer Conrad Verwohlt var klosterskriver omkring 1450.

Efterkommere af amtmand Bartholomaeus Verwohlt fraflyttede i midten af 1500-tallet landsbyen Vorwohle og erhvervede sig jord i Warbsen og Reileifzen, hvor grene af slægten stadig lever.

Under Trediveårskrigen og Napoleonskrigene blev slægtens gårde hårdt ramt, men i de smukke gamle landsbyer kan man stadig finde skønne bindingsværkshuse med slægtens navne indskåret i dørbjælkerne.

Medlemmer af slægten måtte for en tid bytte ploven med sværdet for at deltage i flere af datidens blodige krige. Johann Heinrich Friedrich Verwohlt (1734-1783) deltog således i Syvårskrigen 1756-63 på engelsk side i de frygtelige kampe med franskmænd og indianere i Nordamerika, og Carl Heinrich Christian Verwohlt (1790-1862) deltog på så tapper vis i Napoleonskrigene, at han for sine fortjenester under slaget ved Waterloo blev tildelt en tapperhedsmedaille, som stadig er i den danske slægts besiddelse.

Slægten indvandrede til Danmark i 1850 med de to brødre Heinrich Friedrich Wilhelm Verwohlt (1830-1912) og Heinrich Friedrich Anton Verwohlt (1834-1890), der giftede sig med to gårdmandsdøtre fra Nordjylland og bosatte sig som kunstdrejermestre i henholdsvis Aalborg og Hjørring. Fra disse to brødre nedstammer slægtens danske gren.

Slægtsvåbenet, der først vides ført af amtmand Bartholomaeus Verwohlt i begyndelsen af 1500-tallet, og som stadig er bevaret på ældre slægtsbohaver og på gårde i slægtens hjemegn, kan heraldisk beskrives således:

Skjold: i blått felt en trappegavlssparre ledsaget af tre marekors (2,1), alt af guld.

Hjelmmerke: en opstigende løve af guld, holdende et sværd af sølv i højre forpote.

Hjelmklæde: indvendig guld, udvendig blått.

Motto: Fac et spera (Gør det - og håb).

Farverne blått og gult er hertugdømmet Braunschweigs nationalfarver. Løven genfindes i Braunschweigs våben.

Våbenet er den 21. februar 1946 matrikuleret i våbenprotokol for Det danske Selskab for Heraldik og Sfragistik (protokol nr. I, pag. 325) og i Skandinavisk Vapenrulla i 1966 (SVR - 84 - 66).

Våbenet er gengivet og omtalt i følgende værker: Vaabenførende Slægter i Danmark, I , København 1946; F. Koller & A. Schillings: Armorial Universel I, Bruxelles 1951; Skandinavisk Vapenrulla, hæfte 6, Malmö 1967.

Slægtsnavnet er ved justitsministeriets bekendtgørelse af 31. januar 1958 optaget i den offentliggjorte fortegnelse over navne, der er unddraget fra tilegnelse ved øvrighedsbevis.

STAMRÆKKE.

Første slægtled.

- 1 a. HEINRICH VERWOHLT. - Nævnes 13. oktober 1457³⁾ ved ejendoms-handel som Ackermann⁴⁾ i Vorwohle. - Af børnene anføres 1 søn: Andet slægtled, nr. 3.
- 2 b. CONRAD VERWOHLT. - Nævnes 19. november 1476 og 15. august 1487 som klosterskriver ved klosteret Amelungsborn, i hvilken egen-skab han optræder som vidne henholdsvis ved en opgørelse over klosterets lensjordegods omkring Holzminden og ved en retshan-del mellem klosteret og familien von Stockhausen⁵⁾.

Andet slægtled.

- 3 a. ENGELHARD VERWOHLT. - Nævnes 3. marts 1484 som Ackermann i Vorwohle⁶⁾. - Af børnene anføres 1 søn: Tredje slægtled, nr. 4

Tredje slægtled.

- 4 a. BARTHOLOMAEUS VERWOHLT. - Født 1492 i Vorwohle, død 16. marts 1545 i Fürstenberg, Amtmand i Fürstenberg, Dr. jur.

Abbed Vitus fra klosteret Amelungsborn kvitterer 23. nove-ber 1538 for, at han af amtmanden i Fürstenberg "den achtba-ren" Bartholomaeus Verwohlt på hertug Heinrich den Yngre af Braunschweigs vegne har fået udbetalt 20 Gylden af landsbyen Golmbachs årlige landskat som afdrag på et lån på 400 Gylden, der af klosteret er ydet hertugen mod pant i skatteindtægterne fra Golmbach⁷⁾.

Hertug Heinrich den Yngre af Braunschweig forlener 18. au-gust 1540 Bartholomaeus Verwohlt - "unseren Amtmann zum Für-stenberg und lieben Getreuen" - for hans flittige og tro tje-nestes skyld med en gård i Vorwohle, der er hjemfaldet til hertugdømmet som følge af, at der ikke er ydet foreskrevet pligtarbejde gennem 10 år. Gården, der har tilhørt Heinrich og Engelhard Verwohlt - "Vater und Sohn" - og disses forfædre, amtmandens "Voreltern", gives til Bartholomaeus skatte- og afgiftsfri for hans levetid, men skal atter være afgiftsplig-tig efter hans død. Bartholomaeus ejer herudover en gård i Vorwohle, der på grund af særlige leveringsforpligtelser til det hertugelige køkken fritages for skat og andre byrder i

amtmandens levetid⁸⁾).

Amtmand Bartholomaeus Verwohlt havde sin embedsbolig på det smukke hertugelige jagtslot Fürstenberg, der allerede nævnes 1131 som tilhørende greverne von Eberstein⁹⁾. Idag er slottet kendt for sit internationalt berømte Fürstenbergporcelæn, der siden 1747 har været fremstillet i slottet¹⁰⁾.

Datidens tyske amtmænd var juridisk uddannede, idet de foruden at forstå den egentlige amtsforvaltning tillige fungerede som dommere i amtet. Amtmændene havde normalt bolig på et af de hertugelige domæner og fik delvis deres aflønning gennem disses udbytte.

Amtmændene i Fürstenberg hævdede med stor strenghed hertugens rettigheder over for det på den anden side af Weser beliggende kloster Corvey (hvor Ansgar var klosterforstander, inden han drog til Danmark), og de førte gennem århundreder talrige stridigheder med klosteret¹¹⁾.

Bartholomaeus Verwohlt er begravet i Fürstenberg, og der fandtes indtil midten af forrige århundrede bevaret en smuk gravsten over ham med slægtens våben indhugget¹²⁾.

Af børnene anføres 1 søn: Fjerde slægtled, nr. 5.

Fjerde slægtled.

- 5 a. JASPER VERWOHLT. - Født ca. 1532 i Fürstenberg, død 1606 i Warbsen, Ackermann i Warbsen. Gift 1569 i Warbsen med DOROTHEA Catharina Schinkel, hvis fædrene gård i Warbsen han overtog ved ægteskabets indgåelse¹³⁾.

Jasper Verwohlt nævnes i arveregisteret for amtet Forst fra året 1584 som byens største gårdejer. Han betaler til amtet Forst af et jordtilliggende på 72 Morgen (ca. 36 tdr. land) 3 skæpper rug og 3 skæpper havre samt af et engareal på 6 Morgen (3 tdr. land) 1 Gulden, 6 Groschen og 2 Kortling¹⁴⁾. Gården på ialt ca. 40 tdr. land var - når hensyn tages til den frugtbare Weserjord - en anselig gård, og Jasper Verwohlt's stilling som storbonde i Warbsen fremgår tillige af, at han betegnes som foged i byen.

Han angives i arveregisteret fra 1584 som 52 år gammel, og det oplyses, at han har beboet gården i 15 år, d.v.s. fra 1569. Om hans våbenduelighed oplyses det, at han " i krigstilfælde kan møde med et gevær, et spyd og en våbenfør tjenestekarl".

I 1599 sættes han i landskat til 4 Daler og 16 Groschen af et jordtilliggende på 72 Morgen. Familien består i 1599 af Jasper Verwohlt, hans hustru, et barn samt en tjenestekarl¹⁵⁾. I amtsregnskabet for Forst fra 1602-03 er han opført som svarende rug- og havreafgift med 3 skæpper af hver kornsort¹⁶⁾.

1 barn kendes: Femte slægtled, nr. 6.

Femte slægtled.

6 a. HEINRICH VERWOHLT. - Født 1571 i Warbsen, død ca. 1642 i Warbsen, Ackermann. Gift 1603 i Warbsen med MARIE Louise Greisfeldt.

Han nævnes 1605 som Halbspänner eller Halbmeier i Warbsen og betaler afgift af et jordtilliggende på ca. 28 tdr. land¹⁷⁾. I 1617 betaler han gårdafgift til amtet Forst af faderens gård og betegnes som Ackermann¹⁸⁾; han har således arvet gården efter Jasper Verwohlt's død i 1606.

Under Trediveårskrigen blev slægtsgården 28. juli 1625 hærget af den tyske feltherre Tillys tropper¹⁹⁾. Tilly kæmpede mod den danske kong Christian IV, som i denne for Danmark så ulyksalige krig optrådte som nedersachsisk kreds- oberst, indtil han led det afgørende nederlag i slaget ved Lutter am Barenberg 17. august 1627.

2 børn kendes: Sjette slægtled, nr. 7 og 8.

Sjette slægtled.

7 a. HEINRICH VERWOHLT. - Født 1610 i Warbsen, død i Reileifzen ca. 1674, Ackermann. Gift 1643 med ANNA Magdalene Bolten fra Reileifzen.

Han nævnes 1638 som "Ackerknecht" i Warbsen²⁰⁾. I 1643 erhvervede han ved ægteskabet med Anna Bolten en gård i Bonenthal i Reileifzen og benævnes Halbspänner²¹⁾. Han ejer dog stadig jord i Warbsen, formentlig den fædrene arv, idet han i 1646 betaler netop den samme gårdafgift som faderen og betegnes som Ackermann²²⁾.

Han har tilsyneladende været en ilter herre, hvad nedenævnte 3 retssager viser:

7. september 1638 bliver han ved landsretten sammen med Hermann Tefes og Hans Fischer dømt til at betale 3 Gylden i

bøde for ved middagstid at have sneget sig ind i amtets frugthave og stjålet kirsebær²³⁾.

Franz Lathut indstævner ham 22. november 1649 for den foregående dag på broderen Hans Verwohlt's marker i Warbsen at ville have slået ham med en hakke, hvorhos han under slagmål har revet hans frakke i stykker, hvilket kan bekræftes af øjenvidner. Han dømmes til at erstatte frakken og til at betale en bøde på 1 Daler og 4 Groschen.- Broderen Hans Verwohlt idømmes en bøde på 20 Groschen for ved samme lejlighed at have slået Franz Lathut²⁴⁾.

Diederich Prasuhn og Heinrich Vohrmann bliver 7. maj 1655 indstævnet for landsretten af Behrent Hartmann for slagmål i Heinrich Verwohlt's gård. De idømmes tilsammen en bøde på 1 Daler og 4 Groschen²⁵⁾.

1 barn kendes: Syvende slægtled, nr. 9.

- 8 b. HANS VERWOHLT. - Født 1614 i Warbsen, død 1679 i Warbsen, Ackermann.

Han nævnes 1646 som Ackermann i Sprinktal i Warbsen med et jordtilliggende på 104 Morgen, ca. 50 tønder land²⁶⁾.

Han synes at have været lige så ilter som broderen. Han pålægges således ved landsretten i 1654 at betale 3 Daler i bøde for at have brygget 2 tønder Broihan (let øl) og solgt det til Johan i Rühle Mølle²⁷⁾.

I 1646 og 1654 må han betale 20 Groschen i bøde for at have græsset med sine heste på henholdsvis Heinrich Teves og Hans Henckens marker²⁸⁾.

Syvende slægtled.

- 9 a. CORD VERWOHLT. - Født 1645 i Reileifzen, død 1706 i Reileifzen, Ackermann. Gift 1652 i Reileifzen med ILSEBEY Braukmann.

Han nævnes 1675 som Halbspänner i Reileifzen²⁹⁾; bliver ved en datters giftermål i 1701 betegnet som Ackermann.

3 børn kendes: se Ottende slægtled, nr. 10-12.

Ottende slægtled.

- 10 a. HERMANN VERWOHLT. - Født 1654 i Reileifzen, død 12. februar

1737, Ackermann. Gift 1693 med ANNA Maria Hentze fra Lichtenhagen (på den anden side af Weser).

4 børn kendes: Niende slægtled, nr. 13-16.

- 11 b. ANNA VERWOHLT. - Født ca. 1657 i Reileifzen, død 1722 i Reileifzen. Gift 1693 i Reileifzen med Ackermann i Reileifzen Cord Sporleder.
- 12 c. MARIE VERWOHLT.- Født 1659 i Reileifzen, død 1731 i Holenberg. Gift 1701 i Reileifzen med Philipp Meyer, Ackermann i Holenberg.

Niende slægtled.

- 13 a. HEINRICH HERMANN VERWOHLT. - Født 14. december 1694 i Reileifzen, begravet 7. oktober 1760 i Holenberg. Halbmeier i Holenberg.

1°. Gift 9. april 1720 i Amelungsborn med ANNA Elisabeth Schünemann, født 18. august 1695 i Holenberg, begravet 11. maj. 1735 i Holenberg, datter af Jasper Schünemann og Elisabeth Schmidt.

Ved ægteskabet erhvervede Heinrich Hermann Verwohlt brudens fædrene gård i Holenberg.

5 børn kendes: Tiende slægtled, nr. 17-21.

2°. Gift 11. oktober 1736 med ANNA Engel Maria Wiegmann født ca. 1698, død i Holenberg 15. april 1738.

1 barn: Tiende slægtled, nr. 22.

3°. Gift i Holenberg 16. oktober 1739 med ANNA Elisabeth Pook, født 1702 i Reinerbeck, død 21. april 1784 i Holenberg, datter af Ackermann Christoph Pook og Catharina Jürrens, Reinerbeck.

4 børn: Tiende slægtled, nr. 23-26.

- 14 b. THRINE MARIE VERWOHLT. - Døbt 9. januar 1698 i Reileifzen, død 17. oktober 1763 i Reileifzen. Gift 21. februar 1721 i Reileifzen med Christoph Wagner, herskabskusk for Oberamtmanden i Forst.

Den gennem 3 generationer nedarvede slægtsgård i Reileifzen overgik ved dette ægteskab til Christoph Wagner, i hvilken slægts besiddelse gården stadig er. I dørbjælken over den gamle slægtsgård findes stadig indskåret: "Christoph Wagner und Trine Maria, geb. Vorwoldt".

- 15 c. ILSE GRETE VERWOHLT. - Døbt 5. juni 1701 i Reileifzen, død som barn.
- 16 d. JOHANN DIETRICH OTTO VERWOHLT. - Døbt 20. januar 1706 i Reileifzen, død som barn.

Tiende slægtled.

Heinrich Hermann Verwohlt's børn

af 1. ægteskab med Anna Elisabeth Schünemann:

- 17 a. ILSE MARGRETHE VERWOHLT. - Døbt 9. januar 1721 i Holenberg, død 10. maj 1786 i Kl. Freden. Gift 31. oktober 1748 med Heinrich Ernst Weyberg fra Kl. Freden.
- 18 b. JOHANN HEINRICH VERWOHLT. - Født 6. maj 1723 i Holenberg, død 12. maj 1723 i Holenberg.
- 19 c. DOROTHEA HEDWIG VERWOHLT. - Født 17. april 1724 i Holenberg, død 14. juni 1791 i Holenberg. Gift 26. september 1754 i Amelungsborn med Hans Heinrich Friedrich Rose.
- 20 d. THRINE MARIE VERWOHLT. - Født 26. september 1727 i Holenberg, død 7. oktober 1741 i Holenberg.
- 21 e. JOHANN HEINRICH FRIEDRICH VERWOHLT. - Født 25. januar 1734 i Holenberg, døbt i Amelungsborn 29. januar 1734, død i Golmbach 18. september 1783.

Under kolonikrigen (Syvårskrigen 1756-1763) mellem England og Frankrig i Nordamerika lejede hertug Karl af Braunschweig, der ved sin ødselhed bragte landet i dyb gæld, sine tropper ud til England. J.H.F. Verwohlt deltog i denne frygtelig blodige krig som soldat under den engelske general James Wolfes. Under de blodige kampe med Franskmænd og Indianere blev han 1758 såret ved erobringen af fæstningen Louisburg på øen Cape Breton, mellem Novo Scotia og Newfoundland.³⁰

Han vendte hjem 1758 og erhvervede for sit opsparede sold en gård i Golmbach.

Gift 17. september 1758 i Negenborn med CHRISTINE Moehlen. Om hans død findes følgende optegnelse i Golmbachs kirkebog: "Den 17. september 1783 klokken fem aften blev Heinrich Friedrich Verwohlt offer for en ulykke, idet han, da han efterså nogle hørneg på sit ladeloft, styrtede på hovedet ud af en ladeluge. Han døde den følgende morgen klokken 10 og blev begravet den 21. september.

8 børn: Elvte slægtled, nr. 27-34.

Heinrich Hermann Verwohlt's barn
af 2. ægteskab med Anna Engel Maria Wiegmann:

- 22 f. ANNA CHRISTINA VERWOHLT. - Født 15. marts 1737 i Holenberg, død 9. juni 1788 i Holenberg. Ugift.

Heinrich Hermann Verwohlt's børn
af 3. ægteskab med Anna Elisabeth Pook:

- 23 g. ANNA ELISABETH VERWOHLT. - Født 23. december 1740 i Holenberg, død 14. januar 1741 i Holenberg.
24 h. ERNST CHRISTIAN VERWOHLT. - Født 24. september 1742 i Holenberg.
25 i. CATHARINA SOPHIA VERWOHLT. - Født 2. november 1745 i Holenberg.
26 j. ANNA SOPHIE VERWOHLT. - Født 26. september 1750 i Holenberg, død 19. oktober 1750 i Holenberg.

Elvte slægtled.

Johann Heinrich Friederich Verwohlt's
børn med Christine Moehlen (se ovenfor nr. 21).

- 27 a. JUSTINE CAROLINE VERWOHLT.- Født 27. februar 1760 i Golmbach, død 2. juli 1763 i Golmbach.
28 b. FRIEDRICH ANTON VERWOHLT. - Født 23. september 1761 i Eschershausen, død 9. april 1808 i Warbsen.

Gift 9. oktober 1781 i Warbsen med ANNA Margarethe Wilhelmine Brand, født 2. oktober 1763 i Warbsen, død 5. maj 1819 i Warbsen, datter af Kothsasse (husmand) Johann Jürgen Brand og Anne Dorothea Schmitt.

Friedrich Anton Verwohlt erhvervede ved sit ægteskab med Anna Margarethe Wilhelmine Brand en gård i Warbsen nr. 33, beliggende i Warbsens vestlige udkant og kaldet "Lunjer-tor" - se ill.³¹). Ehestiftungsbuch for amtet Forst indeholder herom følgende optegnelse af 27. juli 1781: "Bruden overgiver til brudgommen den gård i Warbsen, som hun har arvet fra sin moder, med alt tilbehør, herunder 1 hest, 1 ny vogn, 1 ny harve og plov, 1 skrædderkiste, 1 jerngryde, 1 skrin, 1 spisebord, 1 ko. Gården stammer fra brudens første ægtemand, Hans Heinrich Eilers. Fra brudens moders

første ægteskab lever endnu en stedbroder til bruden, men denne har tidligere overfor vidner erklæret, at han ikke ønsker at overtage gården, og han befinder sig iøvrigt i udlandet med ubekendt opholdssted. Som aftægt for brudens moder afsættes to agerstykker, hvoraf det ene angives at være $\frac{3}{4}$ Morgen stor, $\frac{1}{3}$ af frugthøsten, aftægtsstuen samt et kammer i hovedbygningen. Såfremt stedbroderen Eilers skulle vende hjem, skal der afsættes 10 Daler til hans bryllup. Bruden har yderligere 3 ægte søskende, nemlig 1 broder og 2 søstre, der hver skal have 5 Daler. Brudgommen medbringer 25 Daler kontant, 1 seng og forskellige agerbrugsredskaber såsom økse, hakke etc." 32).

8 børn: Tolvte slægtled, nr. 35-42.

- 29 c. JOHANNE DOROTHEE ELISABETH VERWOHLT. - Født 1762 i Eschershausen, 23. marts 1812 i Reileifzen. Gift ca. 1784 med Heinrich Hermann Verwohlt fra Reileifzen.
- 30 d. JOHANN HEINRICH VERWOHLT. - Født 22. marts 1763 i Golmbach, død 25. juli 1763 i Golmbach.
- 31 e. JOHANNE DOROTHEE FRIEDERIKE VERWOHLT. - Født 20. august 1768 i Golmbach.
- 32 f. JOHANN FRIEDRICH HEINRICH VERWOHLT. - Født 25. juni 1768 i Golmbach, død i Hohenberg 17. januar 1814. Gift 11. november 1800 i Amelungsborn med JOHANNE Wilhelmine Justine Ritterbusch.
- 33 g. JOHANNE DOROTHEE CHRISTIANE VERWOHLT. - Født 20. august 1764 i Golmbach.
- 34 h. JOHANN CARL LUDVIG VERWOHLT. - Født 3. november 1770 i Golmbach.

Tolvte slægtled.

Friedrich Anton Verwohlt's børn

med Anne Margarethe Wilhelmine Brand (se ovenfor nr. 28

- 35 a. MICHAEL ANTON CARL VERWOHLT. - Født 14. oktober 1783 i Warbsen, død 3. maj 1852 i Warbsen.
- Gift 1. december 1814 i Golmbach med MARIE Sophie Luise Winnefeld, født 3. april 1787 i Lütgenade, død 23. marts 1850 i Warbsen, datter af Brinksitzer i Lütgenade Conrad Winnefeld og Sophie Tacke. - Ved giftermålet overtog han Lunjertor
1 barn: Trettende slægtled, nr. 43.

- 36 b. JOHANNE DOROTHEE FRIEDERIKE VERWOHLT, født i Warbsen
28. marts 1787.
- 37 c. CARL HEINRICH CHRISTIAN VERWOHLT, født 13. januar 1790 i
Warbsen, død 16. maj 1862 i Warbsen.

Han deltog i Napoleonskrigene i det armékorps, som hertugdømmet Braunschweig stillede under Hertugen af Wellington. For sine fortjenester i slaget ved Quatre Bras 16. juni 1815 og slaget ved Waterloo 18. juni 1815, i hvilke slag han deltog som lansénér, blev han dekoreret med en af de otte tapperhedsmedaljer, der blev uddelt til de soldater, der havde udvist den største tapperhed under de to store slag. Uddelingen fandt sted ved en sejrsmiddag uden for Paris 13. august 1815³³⁾. Medaljen er i forfatterens eje.

Gift 2. juli 1821 med JOHANNE Rosine Henriette Brand, født 27. januar 1799 i Stadtoldendorf, død 30. januar 1858 i Warbsen, datter af hovmester ved det højadelige von Campeschens hof Wilhelm Brand og Johanne Sabine Louise Timmermann.

7 børn: Trettende slægtled, nr. 44-50.

- 38 d. JOHANNE DOROTHEE WILHELMINE VERWOHLT, født 2. november 1792 i Warbsen.
- 39 e. SOPHIE WILHELMINE HENRIETTE VERWOHLT, født 2. juni 1796 i Warbsen.
- 40 f. JOHANN CASPAR CONRAD VERWOHLT, født 16. marts 1799 i Warbsen, død 9. juni 1806 i Warbsen.
- 41 g. JOHANNE JUSTINE FRIEDERIKE VERWOHLT, født 7. januar 1802 i Warbsen.
- 42 h. JOHANNE CAROLINE HENRIETTE VERWOHLT, født 27. juli 1806 i Warbsen.

Trettende slægtled.

I. Michael Anton Carl Verwohlt's barn
med Marie Sophie Luise Winnefeld (se ovenfor nr. 35).

- 43 a. HEINRICH FRIEDRICH ANTON VERWOHLT, født 16. oktober 1815 i Warbsen, død 29. oktober 1867 i Warbsen.

Gift 23. maj 1843 i Negenborn med JOHANNE Friedrike Christine Möhlmann, født 3. marts 1817 i Negenborn, død 13. august 1867 i Warbsen. - Han overtog Lunjertor i 1843.

II. Carl Heinrich Christian Verwohlt's børn
med Johanne Rosine Henriette Brand (se ovenfor nr. 37).

- 44 a. HEINRICH CARL FRIEDRICH VERWOHLT, født 17. juli 1823 i Warbsen, død 22. juni 1824 i Warbsen.
- 45 b. CAROLINE VERWOHLT, født 26. april 1825 i Warbsen, død 13. marts 1849 i Warbsen.
- 46 c. HEINRICH FRIEDERICH WILHELM VERWOHLT, født 17. februar 1830 i Forst, død 11. januar 1912 i Aalborg, kunstdrejermester.

Indvandrede til Danmark 1850. Erhvervede borgerskab som kunstdrejermester i Hjørring 8. juli 1856; erhvervede dansk indfødsret ved lov af 6. november 1868.³⁴⁾

Gift 9. november 1856 i Lime med JOHANNE Marie Pedersdatter, født 18. november 1833 i Lime, død 10. maj 1897 i Aalborg, datter af gårdejer Peder Andersen Meilby og Mariane Sørensen Thorst.

6 børn: Fjortende slægtled I, nr. 51-56.

- 47 d. HEINRICH FRIDRICH ANTON VERWOHLT, født 11. juni 1834 i Warbsen, død 4. august 1890 i Hjørring, kunstdrejermester,

Indvandrede til Danmark september 1853; erhvervede dansk indfødsret ved lov af 26. november 1870³⁵⁾.

Gift 5. maj 1860 i Lime med CHRISTIANE Pedersdatter, født 6. oktober 1839 i Lime, død 12. februar 1922 i Hjørring, datter af gårdejer Søren Christensen og Christine Madsen.

10 børn: Fjortende slægtled II nr. 57-66.

- 48 e. HEINRICH FRIDRICH WILHELM VERWOHLT, født 12. juni 1837 i Warbsen, død 3. september 1837 i Warbsen.
- 49 f. JOHANNE CAROLINE AUGUSTE VERWOHLT, født 27. juli 1839 i Warbsen, død 26. marts 1840 i Warbsen.
- 50 g. HEINRICH CARL FRIDRICH WILHELM VERWOHLT, født 31. januar 1842 i Warbsen, død 11. marts 1842 i Warbsen.

Fjortende slægtled.

I. Heinrich Friederich Wilhelm Verwohlt's
børn med Johanne Marie Pedersdatter (se ovenfor nr. 46)

- 51 a. CAROLINE HENRIETTE VERWOHLT, født 14. februar 1856 i

Lemmer, Lime sogn, død 21. juni 1936 i Aalborg.

Gift 17. februar 1875 i Randers romersk-katolske kirk med glasmagermester Mathias Wilquin, født 19. september 1843 i Honsfeld, Elsass-Lothringen, død 10. maj 1897 i Aalborg, søn af Mathias Wilquin (født 27. juni 1815 i Hömingen, Kreis Malmedy) og Anna Maria Loeffgen fra Honsfeld.

- 52 b. FREDERIK ANTON VERWOHLT, født 1. september 1860 i Hjørring, død 5. marts 1939 i Roskilde, stabssergent ³⁶⁾.

Gift 26. april 1889 i Taars med MARTINE Sabine Sørensens, født 5. december 1868 i Taars, død 7. maj 1925 i Roskilde, datter af gårdejer Søren Christensen og Christine Madsen.

6 børn: Femtende slægtled I nr. 67-72.

- 53 c. LOUISE VERWOHLT, født 10. februar 1865 i Hjørring, død 2. juli 1946 i København.

Gift 29. juni 1895 i København (Sundby) med urtekrammer Johan Ludvig Petersen, født 27. marts 1856 i Yding sogn, Skanderborg amt, død 12. februar 1925 i København, søn af Johan Ludvig Petersen og Mariane Gregeresen.

- 54 d. HEINRICH VERWOHLT, født 6. juni 1866 i Hjørring, død 9. november 1899 i Aalborg, kunstdrejer.

Gift 22. oktober 1897 i Aalborg (Vor Frue) med LAURINE Christine Marie Larsen, født i Skibsted sogn 18. oktober 1873, død 2. april 1937 i København, datter af husmand Lars Pedersen og Bolette Kirstine Jensen ³⁷⁾.

2 børn: Femtende slægtled II, nr. 73-74.

- 55 e. VILHELM VERWOHLT, født 20. april 1869 i Hjørring, død 2. august 1894 i Aalborg, kunstdrejer.

Gift 19. april 1890 i Aalborg med THRINE Christiansen, født 11. november 1865 i Sønderup sogn, død 9. juli 1899 i Hjørring, datter af gårdmand Christian Simonson og Johanne Marie Christensdatter.

3 børn: Femtende slægtled III, nr. 75-77.

- 56 e. ANTON VERWOHLT, født 25. april 1880 i Aalborg, død 16. juli 1962 i København (Kommunehospitalet), kunstdrejer.

Gift 9. maj 1915 i Frederiksberg kirke med KAREN Cathrine Petersen, født den 13. januar 1882 i Aarhus,

datter af urtekrømmer Johan Ludvig Petersen og Karen Marie Carlsen.

Ingen børn.

II. Heinrich Fridrich Anton Verwohlt's børn
med Christiane Pedersdatter (se ovenfor nr. 47).

57 a. HEINRICH CARL AUGUST VERWOHLT, født 1. september 1861 i Hjørring, død 23. august 1896 i Sæby, restauratør i Fjerritslev.

Gift 22. marts 1892 i Næstved (Sct. Mortens) med Sidse MARIE Bigum, født Jensen, født 25. januar 1860 i Ørslev sogn, Bårse herred, død 17. august 1939 i Fjerritslev, datter af husmand Jens Nielsen og Maren Pedersdatter.

2 børn: Femtende slægtled IV, nr. 78-79.

58 b. MARIE VERWOHLT, født 13. november 1865 i Hjørring, død 24. februar 1880 i Hjørring.

59 c. GUNILDA MARIE KIRSTINE VERWOHLT, født 18. juli 1867 i Hjørring, død 18. oktober 1947 i Randers.

Gift 15. juli 1896 i Hjørring med paraplyfabrikant Carl Christian Christensen, født 19. marts 1868 i Ugilt, død 5. november 1939 i Randers.

60 e. FERDINAND VERWOHLT, født 23. maj 1871 i Hjørring, død 30. januar 1904 i Hjørring, typograf.

Gift 25. marts 1902 i Hjørring med ELSE Marie Jensen, født 15. august 1878 i Østerbølle, Rinds herred, datter af husejer Kristian Cæcar Jensen og Else Katrine Andersen.

Ingen børn.

61 f. ALFRED VERWOHLT, født 23. maj 1871 i Hjørring, død 20. april 1905 i København, agent.

Ugift.

62 g. OVINE ANTHONETTE VERWOHLT, født 20. december 1872 i Hjørring. Ugift.

63 h. CAROLINE VERWOHLT, født 24. september 1875 i Hjørring, død 2. marts 1880 i Hjørring.

64 i. MARIANE VILHELMINE VERWOHLT, født 21. november 1878 i Hjørring.

Gift 14. december 1913 i Aalborg med fuldmægtig Peder Christensen Pedersen, født 30. marts 1887 i Vork,

Egtved sogn, søn af husmand Jakob Pedersen og Lauritsine Rasmussen.

- 65 j. CAROLINE MARIE VERWOHLT, født 16. august 1880 i Hjørring, død 8. juli 1920 i Snejbjerg sogn.

Gift 20. juli 1909 i Hjørring med gårdejer Laurids Madsen, født 16. november 1875 i Ring sogn, søn af gård-ejer Mads Madsen og Maren Jensdatter, Lind, Ring sogn.

1 barn: Femtende slægtled V, nr. 80.

- 66 k. FREDERIKKE CAROLINE VERWOHLT, født 20. marts 1882 i Hjørring, død 8. december 1933 i Tolne.

Gift 17. marts 1910 i Hjørring med smedemester Janus Christian Jensen, født 25. juni 1884 i Hørnsted, søn af husmand Andreas Jensen og Christine Margrethe Christensen.

Femtende slægtled.

I. Frederik Anton Verwohlt's børn med Martine Sabine Sørensen (se ovenfor nr. 52).

- 67 a. JOHANNE KRISTINE VERWOHLT, født 6. september 1889 i Aalborg, død 8. januar 1905 i Aalborg.

- 68 b. OLGA FREDERIKKE VERWOHLT, født 22. december 1890 i Aalborg.

Gift 8. september 1917 i Roskilde med kriminalassistent Aage Ørregaard, født 18. september 1896 i Roskilde, død 27. januar 1966 på Frederiksberg, søn af Hans Ørregaard og Anna Dorthea Øhrgaard³⁸⁾.

- 69 c. AGNES SØRINE VERWOHLT, født 3. februar 1893 i Aalborg, død 25. juli 1893 i Aalborg.

- 70 d. AGNES SØRINE VERWOHLT, født 11. marts 1894 i Aalborg, død 15. december 1894 i Aalborg.

- 71 e. HEINRICH FREDERIK ANTON VERWOHLT, født 3. august 1895 i Aalborg, død 17. september 1963 i Roskilde, politi-assistent³⁹⁾.

Gift 7. juli 1922 i København (Sct. Andreas) med LILLY Oda Astrid Andersen, født 9. september 1897 i København (Sct. Stefans), død 29. september 1959 i Roskilde, datter af urmagermester Lars Christian Peter Andersen og Laura Theodora Dagmar Grøndahl.

1 barn: Sekstende slægtled I, nr. 81.

72 f. CARLA CHRISTINCE VERWOHLT, født 22. december 1897 i Hvedeborn, Taars sogn.

Gift 20. januar 1922 i Roskilde med politiassistent Anders Kristian Kristensen, født 22. december 1896 i Ulbølle sogn, søn af husmand Kristian Peter Kristensen og Karen Marie Jensen. 40).

II. Heinrich Verwohlt's børn

med Laurine Kristine Marie Larsen (se ovenfor nr. 54).

73 a. FREDERIK MATTIAS VERWOHLT, født 20. oktober 1896 i Aalborg, frisørmester.

Gift 3. september 1924 i Kastrup med INGA Kjørneseie, født 23. september 1898 i Ulnes, Aurdal sogn, Norge, datter af Even Kjørneseie og Berit Torstensdatter, Røn, Norge

3 børn: Sekstende slægtled II, nr. 82-84.

74 b. EDITH VERWOHLT, født 1. august 1899 i Aalborg.

Gift 10. december 1923 i København med kaptajn Helge Gudmund Sørensen, født 15. november 1899 i København, søn af kunstmaler Kristian Frederik Sørensen og Mathilde Petersen.

III. Vilhelm Verwohlt's børn

med Thrine Christiansen (se ovenfor nr. 55).

75 a. VILHELMINE PETRINE VERWOHLT, født 2. februar 1888 i Aalborg, døbt ved voksendåb i Tversted kirke den 6. april 190

Gift 1912 med smed Vilhelm Iversen, Uggerby sogn, Hjørring amt. Udrejste til Amerika 1913.

76 b. ROBERT VERWOHLT, født 5. marts 1889 i Aalborg, død 26. oktober 1948 i Aalborg, styrmand. Ugift.

77 c. FERDINAND VERWOHLT, født 13. september 1890 i Aalborg, død som barn.

IV. Heinrich Carl August Verwohlt's børn

med Sidse Marie Jensen (se ovenfor nr. 57).

78 a. HEINRICH FRIEDERICH ANTHON VERWOHLT, født 15. januar 1891 i Næstved, død 19. april 1922 i Fjerritslev. Ugift.

79 b. HENRY FERDINAND ADOLF KAJ VERWOHLT, født 14. oktober 1892 i Næstved, stationsforstander, Fjerritslev.

Gift 3. april 1920 i Nibe med MAJA Hougaard Larsen,

født 18. juni 1898 i Nibe, datter af sagfører Lars Peter Larsen og Augusta Henriette Hansen.

6 børn: Sekstende slægtled III, nr. 85-90.

V. Caroline Marie Verwohlt's barn
med Laurids Madsen (se ovenfor nr. 65).

80 a. ARNE VERWOHLT, født 6. marts 1912 i Snejbjerg sogn, overpolitibetjent i Aarhus.

Ved navnebevilling af 18. november 1958 opnåede han, hvis dåbsnavn er Mads Arne Verwohlt Madsen, tilladelse til at føre moderens pigenavn Verwohlt samt bortkaste fornavnet Mads. Navnebevillingen omfatter også hans hustru EDITH Marie Lund Laursen, født den 17. maj 1923 i Funder, datter af handelsmand Laurits Laursen og Petrea Lund.

2 børn: Sekstende slægtled IV, nr. 91-92.

Sekstende slægtled.

I. Heinrich Frederik Anton Verwohlt's barn
med Lily Oda Astrid Andersen (se ovenfor nr. 71).

81 a. ERNST HEINRICH VERWOHLT, født 1. oktober 1923 i Roskilde, amtsrådssekretær, cand. jur., Roskilde ⁴¹).

Gift 5. september 1953 i Roskilde med INGER Brønnum, født 19. marts 1925 i København (Frederiksholm), datter af auditorassistent Kristian Peter Sundbye Brønnum og Harriet Marie Andersen.

2 børn: Syttende slægtled, nr. 93-94.

II. Frederik Mattias Verwohlt's børn
med Inga Kjørneseie (se ovenfor nr. 73).

82 a. FRANTZ FREDERIK VERWOHLT, født 18. april 1926 i Næs, Hallingdal, Norge, instrumentmager, København.

Gift 12. marts 1955 i Næstved med KAREN Grøntved, født 21. november 1929 i Store Fuglede.

3 børn: Syttende slægtled, nr. 95-97.

83 b. INGRID TOVE VERWOHLT, født 17. januar 1931 i Narvik, Norge.

Gift 26. september 1948 med chauffør Jørgen Frode Ernstsens født 18. april 1925 i København. Ægteskabet opløst. Gift 20. september 1952 på Frederikberg med

komponisten Joe Ibsing, født 13. marts 1931 i Odense.

- 84 c. YNGVE THORLEIF VERWOHLT, født 14. november 1933 i København, sekretær, cand. polit.

III. Henry Ferdinand Adolf Kaj Verwohlt's børn
med Maja Haugaard Larsen (se ovenfor nr. 79).

- 85 a. ANTON VERWOHLT, født 14. maj 1922 i Vejgaard, autoforhandler, Aalborg.

Gift 11. Oktober 1946 i Nøvling med AGNETE Otilie Sørensen, født 9. maj 1924 i Visse Ladegaard, Nøvling sogn, datter af gårdejer Hans Peter Sørensen og Maren Cathrine Aastrup.

2 børn: Syttende slægtled, nr. 98-99.

- 86 b. SVEND AAGE VERWOHLT, født 12. juni 1926 i Hasseris landsogn, Aalborg, major ved jyske ingeniørregiment, Randers.

Gift 30. maj 1952 i Fjerritslev med RUTH Kjærgaard Sørensen, født 2. april 1928 i Fjerritslev, datter af statsautoriseret installatør Johannes Sørensen og Mathilde Marie Mikkelsen Kjærgaard.

2 børn: Syttende slægtled, nr. 100-101.

- 87 c. GRETE VERWOHLT, født 25. august 1928 i Hasseris sogn.

- 88 d. BIRTE VERWOHLT, født 20. marts 1930 i Vaarst sogn.

- 89 e. LIS VERWOHLT, født 18. oktober 1934 i Vaarst sogn.

- 90 f. KAJ VERWOHLT, født 25. juli 1939 i Fjerritslev.

IV. Arne Verwohlt's børn med
Edith Marie Lund Laursen (se ovenfor nr. 80).

- 91 a. STEVE VERWOHLT, født 20. april 1946 i Silkeborg.

- 92 b. CONNIE VERWOHLT, født 21. december 1948 i Aarhus.

Syttende slægtled.

I. Ernst Heinrich Verwohlt's børn
med Inger Brønnum (se ovenfor nr. 81).

- 93 a. BIRGITTE BRØNNUM VERWOHLT, født 30. oktober 1954 i København (Bethlehems sogn).

- 94 b. HENRIK BRØNNUM VERWOHLT, født 25. juli 1958 i København (St. Stefans sogn).

II. Frantz Frederik Verwohlt's børn
med Karen Grøntved (se ovenfor nr. 82).

- 95 a. RANDI VERWOHLT, født 9. februar 1956 i København (St. Josef).
- 96 b. BJØRN FRANTZ VERWOHLT, født 1. december 1957 i København (Egede sogn).
- 97 c. SOLVEJ VERWOHLT, født 5. februar 1968 i København (St. Josef).

III. Anton Verwohlt's børn
med Agnete Sørensen (se ovenfor nr. 85).

- 98 a. JYTTE VERWOHLT, født 12. oktober 1947 i Gug sogn.
- 99 b. HANS VERWOHLT, født 10. oktober 1952 i Hasseris landsogn, Aalborg.

IV. Svend Aage Verwohlt's børn
med Ruth Kjærgaard Sørensen (se ovenfor nr. 86).

- 100 a. HANNE VERWOHLT, født 26. oktober 1953 i Fjerritslev.
- 101 b. PER VERWOHLT, født 25. november 1955 i Randers.

NOTER.

De genealogiske oplysninger til de første tolv slægtled er udarbejdet af genealogen Hans Helmuth Rimpau, Lucklum über Braunschweig. Det væsentligste kildemateriale befinder sig i Niedersächsisches Staatsarchiv i Wolfenbüttel (i det følgende forkortet NSW).

- 1) Hermann Kleinau: Geschichtliches Ortsverzeichnis des Landes Braunschweig, bind II, side 664, Hildesheim 1968.
- 2) F. Knoll og R. Bode: Das Herzogtum Braunschweig, Braunschweig 1891; F. Knoll: Topographie des Herzogtums Braunschweig, Braunschweig & Leipzig 1897; R. Andree: Braunschweiger Volkskunde, Braunschweig 1901; O. Heinemann: Geschichte von Braunschweig und Hannover, Bd. 1-3. Gotha 1882-1892; A. Lambrecht: Das Herzogthum Braunschweig, Wolfenbüttel 1863; Eberhardt Tache: Der Landkreis Holzminden, Regierungsbezirk Hildesheim, Bremen-Horn 1951; Der Landkreis Holzminden, Oldenburg 1967; E. Eggeling: Chronik von Stadtoldendorf, der Homburg und Kloster Amelungsborn, Stadtoldendorf 1936; R. Rustenbach: Geschichte des Klosters Amelungsborn, Brschw. Jb. Jg. 8, 1909, 48-129 & Jg. 9, 1910, 1-61; B. Ch. v. Spilcker: Geschichte der Grafen von Eberstein und ihrer Besitzungen, Arolsen 1833; G. Schnath: Die Herrschaften Everstein, Homburg und Spiegelberg, Göttingen 1922.
- 3) NSW VII B Hs 113, Vol II, nr. 437.
- 4) På grundlag af det gamle tyske flademål Morgen (1 Morgen = ca. $\frac{1}{4}$ hektar = ca. $\frac{1}{2}$ tdr. land; 1 Hufe Land = 30 Morgen) inddeltes bondestanden i følgende grupper:
  - a) Ackermann eller Vollmeier, storbonde svarende nærmest til det danske "proprietær" med et jordtilliggende på 100-120 Morgen eller ca. 50-60 tdr. land.
  - b) Halbspänner eller Halbmeier med et jordtilliggende på ca. 60 Morgen eller ca. 30 tdr. land, nærmest svarende til det danske "gårdejer".
  - c) Kotsasse med et jordtilliggende på ca. 30 Morgen, nærmest svarende til det danske "husmand".
  - d) Brinksitzer med et jordtilliggende på ca. 20 Morgen eller ca. 10 tdr. land, nærmest svarende til det danske "parcellist".

Disse størrelsesangivelser var ret flydende. Det forekom faktisk i hver generation, at yngre sønner eller døtre ved gif-

termål fik et par Morgen med som udstyr. Det formindskede gårdens tilliggende, selv om overtageren af gården dog ved indgåelse af ægteskab tilsvarende kunne forøge gårdens tilliggende. Dog blev betegnelsen "Ackermann" bibeholdt til en gård, selv om dennes jorder af de forannævnte grunde var væsentlig formindsket, og man kunne således opleve, at en "Ackermanngård" tilsidst havde mindre jorder end en nærliggende "Halbspännergård", selv om den oprindelig burde have det dobbelte tilliggende af en Halbspännergård.

- 5) NSW VII B Hs 113, Vol II, nr. 466 II b og 470.
- 6) NSW VII B Hs 113, Vol II, nr. 468.
- 7) NSW 21 Urkunden nr. 58.
- 8) NSW II Hs 10 a.
- 9) Hermann Kleinau: Geschichtliches Ortsverzeichnis des Landes Braunschweig, Bd. I, side 202, Hildesheim 1967.- Slottet Fürstenberg er gengivet på kobberstik af Merian fra ca. 1650. (se ill.).
- 10) S. Ducret: Fürstenberger Porzellan. Bd. 1-3, Braunschweig 1965.
- 11) Knoll & Bode: Das Herzogtum Braunschweig, Braunschweig 1891, side 386. P. Wigand: Der Corveysche Güterbesitz aus den Quellen dargestellt. Lemgo 1831.
- 12) P. J. Meier & K. Steinacker: Die Bau- und Kunstdenkmäler des Herzogthums Braunschweig, Bd. 1-6, Wolfenbüttel 1896-1922.
- 13) NSW Alt Abt. 14 A nr. 18.
- 14) NSW 19 Alt nr. 46, side 142, gammel paginerings side 55.
- 15) NSW L Alt Abt. 4,2, Amt Forst nr. 4.
- 16) NSW Alt Abt. 22.A.15, nr. 1-13.
- 17) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt Abt. 22.A.5.
- 18) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt Abt. 22.A.15, nr. 7.
- 19) Otto von Heinemann: Geschichte von Braunschweig und Hannover, III Gotha 1892, side 68 f. - A. Keilitz: Die Wirkungen des Dreissigjährigen Krieges in den Wittumsämtern des Herzogtums Braunschweig Wolfenbüttel, Wolfenbüttel 1938 (Quellen und Forschung zur braunschw. Gesch. Bd. 10).
- 20) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt. Abt.22.A.15, nr. 9.
- 21) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 10.
- 22) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 11.
- 23) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 9 (Amtsregister 1638-39, bind I).

- 24) NSW Amtsrechnungen des Amtes Forst L Alt. Abt. 22. A. 15, nr.12 (Amtsrechnungen 1649-50, bind I).
- 25) NSW L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 12 (Amtsrechnungen 1654-55, bd.I
- 26) NSW L Alt. Abt. 4,2, Amt Forst nr. 2, vol II.
- 27) NSW L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 12 (Amtsrechnungen 1654-55, bd.I
- 28) NSW L Alt. Abt. 22. A. 15, nr. 11 (Amtsrechnungen 1646-47) og nr. nr. 12 (Amtsrechnungen 1654-55, bind III).
- 29) NSW L Alt. Abt. 22. A. 4, nr. 3 II og nr. 4 (Klosteret Amelungs borns kornregister 1670).
- 30) Otto von Heinemann: Geschichte von Braunschweig und Hannover, Gotha 1892, bind 3, side 294-97.
- 31) Tegning udført af Ernst Faber (i forfatterens eje).
- 33) von Kortzfleisch: Geschichte des Herzoglich Braunschweigischen Infanteri-Regiments und seiner Stammtruppen 1809- 1869, Braunschweig 1898, bind 2, side 118-119. - Geschichte des Herzoglich Braunschweigschen Armee-Corps in dem Feldzuge der alliirten Mächte im Jahre 1815, side 8-11 og 52-56. - Dr. Waldemar Hesse Edlen von Hesses that und Georg Schreiber: Die tragbaren Ehrenzeichen des Deutschen Reiches, Berlin 1940.
- 32) NSW L Alt. Abt. 21, nr. 220, side 171
- 34) Justitsprotokol for Hjørring købstad 1852-57, folio 202 b. Personlig biografi om H.F.W. Verwohlt findes i Heinrich Verwohl Mine livserindringer, 1929, side 41-65.
- 35) Indfødsretssag nr. 10953, løbenummer 17 (Rigsarkivet).
- 36) Frederik Anton Verwohlt blev uddannet som kunstdrejer hos sin fader i Hjørring og Aalborg (Svendebrev 17. januar 1879, borgerskab som kunstdrejer i Aalborg 6. september 1883). Efter af-tjent værnepligt ansattes han 1. april 1883 som befalingsmand i Aalborg ved 10. regiment, 9. bataillon, siden 1887 som sergent. Han udnævntes 11. januar 1905 til oversergent og blev med 11. b taillon forflyttet til Roskilde i 1913, hvor han erhvervede ejendommen Skovbogade 21. Han udnævntes 2. maj 1913 til stabs-sergent og afskedigedes på grund af alder 4. november 1914 efte 40 års aktiv militærtjeneste. Han blev efter afskeden fra hæren ansat på politikontorerne i Lejre og Ramsø-Tune herred og blev i 1919 udnævnt til leder af politiets motorkontor i Roskilde, hvilken stilling han bestred indtil 1929.
- 37) En søn af Laurine Kristine Marie Verwohlt, født Larsen: Karlo Heinrich Verwohlt Larsen, født 4. februar 1908 i Aalborg udrej-

ste til Edmonton i Canada 8. december 1952. Gift 28. august 19 på Københavns rådhus med Grete Astrid Antonie Albrechtsen, fød 29. august 1919 i Sct. Pauls sogn, København, datter af maler Albrecht Carl Leonard Albrechtsen og Ellen Antonia Westerdal.

38) Olga Verwohlt's børn med Aage Ørregaard:

38 a: Eli Gutte Vibeke Ørregaard, født 1. marts 1919 i Roskild

38 b: Edith Dorit Ørregaard, født 21. januar 1922 i Holte.

39) Heinrich Verwohlt gennemgik efter aftjening af værnepligt ved infanteriet i 1915 Fodfolkets befalingsmandsskoler og blev i 1917 udnævnt til sergent ved 3. regiment. Han ansattes 16. oktober 1919 som politibetjent i København, fra 15. december 192 i Roskilde. 1. januar 1941 udnævnt til overpolitibetjent, 1. april 1946 til politiassistent i Roskilde.

40) Carla Verwohlt's børn med Anders Kristian Kristensen:

40 a: Helmar Verwohlt Kristensen, født 12. marts 1923 i København (Holmens sogn), købmand i København.

40 b: Arne Verwohlt Kristensen, født 9. marts 1926 i København (Holmens sogn), bogholder i København. - Gift 14. december 1952 i Filips kirke, København, med Else Unni Iversen (Død 13. april 1962).

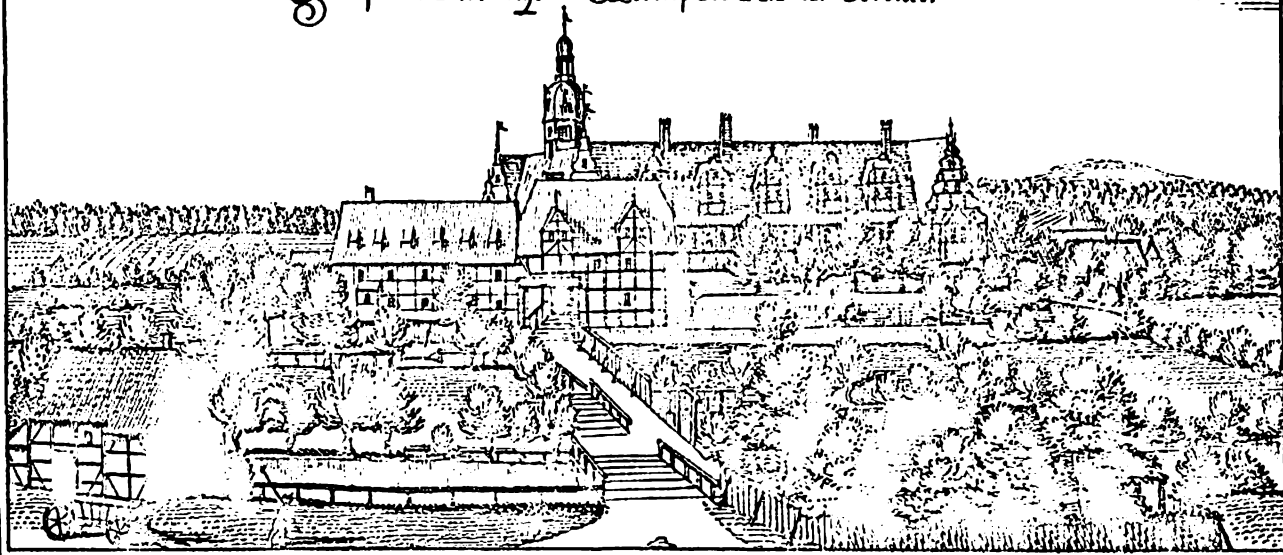
40 c. Ove Verwohlt Kristensen, født 26. juni 1928 i København (Holmens sogn), regnskabschef i København. - Gift 26. maj 1951 i Filips kirke, København, med Inge Lizzie Vang Brodersen.

41) Biografiske oplysninger om Ernst Heinrich Verwohlt i Juridisk og statsvidenskabelig stat, 1966; H. K. Kristensen, Knud Prang og Johan Hvidtfeldt: Danske Historikere, 1965, side 170; Wilhelm von Antoniewitz og Ernst Verwohlt: Roskilde Amtsråd 1842-1967, side 237-38.

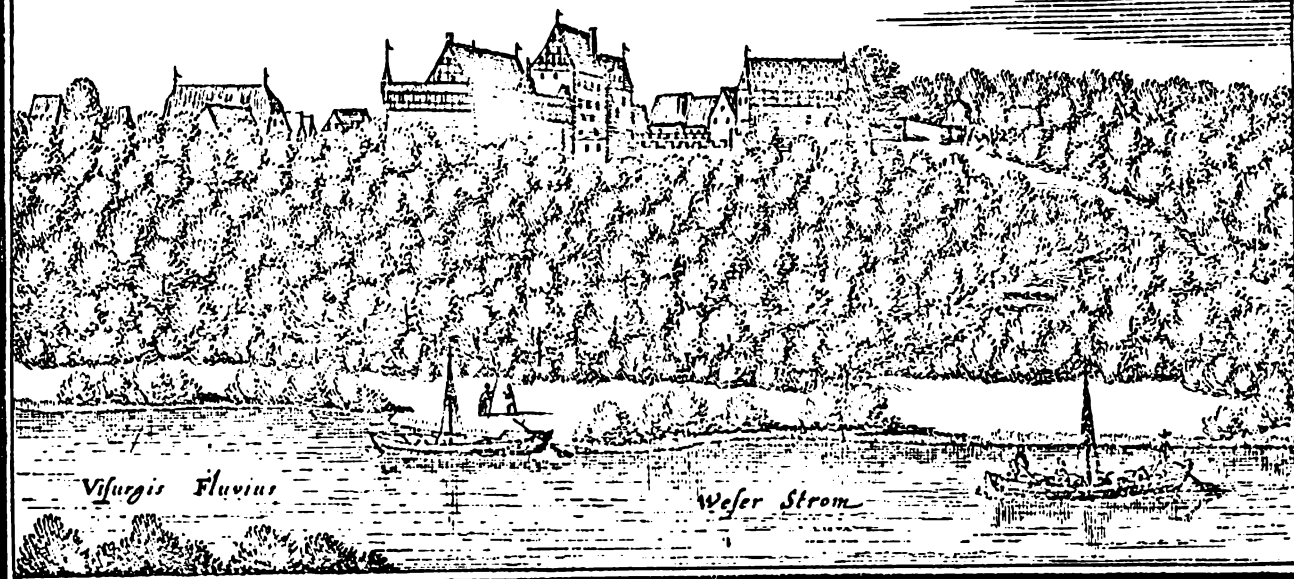
TILFØJELSER OG RETTELSE

Fürstl. Amtshaus Lampen An der Schoner

F.B.L. Amtshaus Fürstenberg An der Weser

Warbsen: „Das Lunjer-Thor.“ Anno 1850.